

KONGREGACE SLUŽEBNIC NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE JEŽÍŠOVA

(Congregatio servarum sanctissimi cordis Jesu)

Zkratka: **SSCJ** (=Servae sanctissimi cordis Jesu)

1. Vznik a rozvoj

Kongregaci Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova založil v roce 1866 francouzský kněz Peter Victor Braun (1825 – 1882). Jako duchovní pastýř v Paříži poznal bídu mnoha lidí té doby a snažil se jim pomáhat. Díky svým znalostem německého a francouzského jazyka se otec Braun ujal německy mluvících dělníků a služebných, kteří přicházeli do Paříže za prací. Pro tuto charitativní činnost dokázal Victor Braun nadchnout a shromáždit okolo sebe pomocnice, které se ujímaly chudých, opuštěných, nemocných, dětí a mládeže. Větší však než vnější bída těchto lidí byla bída vnitřní. Ve snaze tuto bídu zmírnit, zasvětil 17. října 1866 otec Braun své první pomocnice Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a tímto založil nové řeholní společenství. Tomuto společenství svěřil celoživotní poslání: účinnou láskou k bližním – k chudým, k opuštěným, k nemocným, k dětem a k mládeži – šířit úctu a lásku k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Skromný a Srdci Ježíšovu oddaný zakladatel Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova se dožil toho, že se jeho řádové společenství rozšířilo a zformovalo v západní a střední Evropě do tří provincií. Tyto se však oddělily od Francie (místa vzniku kongregace): 1893 Rakousko, 1902 Anglie, a osamostatnily. Dne 27. června 1896 byla Vídeňská kongregace v Římě schválena a uznána jako samostatná kongregace s generalátem ve Vídni. Toto rozdělení trvá dodnes, i když od roku 2003 (4. července) došlo k vytvoření společné federace s názvem: „Victor Braun – ve službě Srdce Ježíšova“. Sídlem francouzské větve kongregace jsou Versailles, anglické Chigwell a rakouské Vídeň.

Do Čech přišly čtyři řeholní sestry z Vídne dne 18. července 1905. Na pozvání místního kněze Ignatia Maisse začaly Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova svou činnost v Kravařích, malém slezském městečku. Ubytovaly se v nově postaveném klášterním domě, budovaném v letech 1903-1907 stavitelem a rodákem Josefem Seifriedem. Rozsáhlý objekt se záhy stal střediskem pro výchovu dětí a mládeže v duchu zásad zakladatele otce Brauna. Sestry založily dětskou družinu, postupně otevřely penzionát pro dívky se školou ručních a domácích prací a výrobou paramentů (litugických oděvů a mešních rouch). Věnovaly se i ambulantní ošetrovatelské práci. Jedna z řeholnic vyučovala hře na hudební nástroje a hrávala na varhany. Sestry se rovněž věnovaly výuce cizím jazykům, vyšívání, základům kreslení a malování, dřevorytům a jiným uměleckým řemeslům. Jejich zbožnost a příkladný život vyvolávaly v obyvatelstvu důvěru a rodiče jim rádi svěřovali výchovu svých dětí a dospívajících dívek. Během prvních pětadvaceti let působení Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích se více než sto dívek rozhodlo pro řádový život, devatenáct z nich, původem z Kravař, vstoupilo do této kongregace. Po mnichovské dohodě připadly Kravaře a jejich okolí Říši. V klášteře byl za války umístěn vojenský lazaret a mnohé sestry, zvláště ke konci války, byly nasazeny jako ošetrovatelky v opavském vojenském lazaretu. Záhy po nástupu komunistů k moci došlo k „Akci R“. Záměrem této oficiálně označované „reorganizace ženských řádů“ bylo „účelné využití klášterních budov, zaměstnání řeholnic užitečnou prací a zabránění rozvratné činnosti některých z nich.“ Likvidace kláštera Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Kravařích proběhla 14. září 1950. Sestry se musely přestěhovat do Rýžoviště u Rýmařova, kam si mohly vzít jen svůj osobní majetek. Byly přiděleny na práci v zemědělství, především na polích a ve stájích. Starší se směly věnovat ošetrovatelské službě a nejstarší se staraly o tamější kostel. Protože si tyto řeholnice získávaly stále větší oblibu i uznání u obyvatelstva, izolovaly je státní orgány na odlehlém místě jesenického okresu – v táboře v Bílé Vodě, kam soustředily na 300 sester různých řádů. Vídeňské sestry několikrát žádaly československé úřady, aby se Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova z tábora v Bílé Vodě mohly přestěhovat do Vídne. Teprve v březnu a říjnu r. 1961 se směly vrátit čtyři sestry. Zbývajícím bylo umožněno vycestovat teprve v září 1967.

2. Organizační struktura

Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova je od roku 1926 institutem papežského práva. Generalát (mateřinec) se nachází ve Vídni. V čele celého společenství stojí generální přestavená a její generální rada. Všechny domy jsou centrálně řízené, tzn. Německo, Rakousko, Česko a Polsko spadají pod generalát ve Vídni. V jednotlivých domech nese za tamější působení a společenství zodpovědnost sestra představená.

3. Charakteristika

Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova se řídí řeholí svatého Augustina a zaměřují se na charitativní činnost. S vděčností za obdržené milosti žijí Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v duchu smíru. Svou účinnou láskou k bližnímu se denně snaží rozšiřovat úctu a lásku k Božskému Srdci Ježíšovu. Náplní této sloužící lásky je péče o nemocné, staré a postižené, výchova dětí v mateřských školách, dětských útulcích a domovech. Všude tam, kde je bída hmotná i duchovní, nacházejí Služebnice Nejsvětějšího Srdce Ježíšova nesmírně široké pole působnosti. Ale nejen v evropských zemích, nýbrž i v rozvojovém světě se kongregace snaží účinně pomáhat proti zhoubným epidemiím, hladu, chudobě, negramotnosti a současně šířit naději a víru, která má svůj zdroj v lásce k Bohu a k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu. Proto má každá řeholní větev přidělenou některou z rozvojových zemí. Francouzská větev působí nejen ve Francii a Belgii, ale i v Malí (ve středozápadní Africe). Anglickou větev tvoří společenství ve Velké Británii, Irsku, Kalifornii, z rozvojových zemí pak v africké Zambii a Ugandě a ve středoamerickém El Salvadoru. K rakouské větvi patří klášterní domy v Německu, Polsku, České republice a Rakousku. Zde slouží sestry jako zdravotní personál v klášterních nemocnicích, pečují o výchovu dětí a mládeže v mateřských školách a v družině, připravují děti ke svátostem (svátosti smíření, prvnímu svatému přijímání a biřmování), zapojují se do pastorační činnosti ve farním společenství (připravují slavnosti během církevního roku, spolupracují ve farní radě, zajišťují výzdobu kostela, hru na varhany apod.). Rovněž se starají o mentálně postižené, o staré a nemocné v domovech důchodců nebo docházejí do jejich domácností, vyučují náboženství atd. Společné dílo všech tří větví představují misie v Kolumbii (v Jižní Americe) a na Filipínách. Jejich hlavním posláním je pomoc chudým. Sestry navštěvují slumy, pečují o sirotky, o mentálně postižené, o děti z ulice, o staré a nemocné. Jsou také zapojeny do činnosti tamějších farních společenství, v preventivním zdravotním poradenství, zabezpečují chudým lidem stravu a starají se o vyplnění volného času starých lidí, pořádají různé kurzy (např. šití, výroby mýdla, apod.).

4. Činnost v letech 1990-2007

26. září 1991 mohla být činnost kongregace v Kravařích obnovena. Přijely sem dvě sestry z Vídně, ale protože budova původního kláštera je dosud ve státním vlastnictví a nebyla řádu vrácena, ubytovaly se sestry v pronajatém domku v části Kravař zvané Kouty. Kongregace později tento dům koupila (od kněze Pavola Bartko) a nechala přestavět. Sestry se začaly věnovat výuce náboženství v místní základní škole, podílely se na přípravách slavností během církevního roku, na přípravách dětí a mládeže ke svátostem (svátost smíření, první svatě přijímání, biřmování), zastávaly práci kostelníka, vypomáhaly v domácnosti na faře, atd. V současné době pracují sestry v mateřské škole s křesťanským zaměřením v Kravařích-Koutech a v Domově pro seniory sv. Hedviky v Kravařích, rovněž se podílejí na pastorační činnosti celého farního společenství.

5. Řeholní oděv

Řeholní oděv se skládá z černých šatů s bílým límečkem a z černého závoje (u novicek bílého), který sahá do pasu. Při prvních slibech obdrží sestry malý stříbrný kříž s jizvou Srdce Ježíšova a sedmi rýhami, které znázorňují sedm svátostí. Na druhé straně je znázorněno srdce Mariino se sedmi rýhami, připomínající jejich sedm „bolestí“. U věčných slibů přijímá sestra stříbrný prsten s reliéfem Srdce Ježíšova (které je obklopeno trnovou korunou a z něhož šlehají plameny lásky, rovněž lze vidět otevřenou ránu).

6. Přijímání nových členek a formace

Rozhodující pro přijetí do kongregace je pohotovost k následování Krista a k službě lidem. Předpokladem jsou duševní a tělesné zdraví a ukončené vzdělání nebo schopnost k jeho získání. V šesti měsících kandidatury poznává uchazečka společenství a jeho úkoly. V ročním postulátu a ve dvouletém noviciátě mají sestry vrůst do řeholního života modlitby. Časné sliby, nejprve dvakrát na jeden rok, pak jednou na tři roky zavazují k životu podle evangelních rad: v chudobě, poslušnosti a čistotě. Věčnými sliby se sestra plně začlení do společenství a odevzdá svůj život Bohu.

7. Kontaktní adresa

Kongregace Služebnic Nejsvětějšího Srdce Ježíšova
Kostelní 55
Kravaře-Kouty
747 21

Tel: 553 671 502

mail: kongregacesluzebnic@centrum.cz